

Kmet, delavec
in obrtnik
na! bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta „ 15.—
za inozemstvo
za celo leto Din 50.—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem na-
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirane
pisma se ne sprejemajo.

Vsakdo vživa
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
ta. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
ntr. št. 2506. — Račun
ori poštne hranilnici
št. 14.194.

Kmetški list

Velevažna agrarna konferenca.

Pretekli teden so se sešli v Bukarešti, v glavnem mestu Romunije zastopniki Jugoslavije, Ogrske in Romunije na prvo skupno konferenco, kjer so sprejeli velevažne sklepe, ki utegnejo postati velikega pomena tudi za slovenske kmete, če jih bodo uresničili. Kakor namreč poročajo dunajski listi, so se posvetovali na konferenci v Bukarešti o tem, kako bi nastopile zgoraj omenjene tri države proti industrijskim državam, potem pa tudi o tem, da se določi v vseh treh državah neka skupna cena žita za izvoz, ki naj prepreči ali vsaj omeji konkurenco inozemstva.

Splošna agrarna kriza.

Agrarna kriza je dandanes splošna in ne zadeva samo Evrope, ampak ves svet. Kriza obstoji v tem, da je na svetovnem trgu cena žita tako nizka, da se pridelovanje žita itd. že malokomu izplača. Ne izplača se pa zato ne, ker nizka prodajna cena žita in drugih poljskih pridelkov ne stoji v pravem razmerju z nakupno ceno za kmečke potrebščine. Kmetje za žito ne dobe skoro nič, za vsako orodje pa morajo plačati drago ceno. Krizo zaostruje še okolnost, da je dandanes življenska stopnja kmečkega prebivalstva tudi precej višja kakor je nekaj časa, kar pa je popolnoma v redu, kajti tudi kmet ima pravico do kulturnih pridobitev in tudi on naj bere svoj časopis ali lepo knjigo in naj nosi v nedeljo čedno obleko.

Napeto razmerje med prodajno ceno žita in med nakupno ceno za industrijske proizvode čuti danes ves svet. To čutimo pri nas, čutijo pa to tudi v Nemčiji, v Angliji, v Franciji in tudi v Ameriki in v Rusiji. Eden od vzrokov splošne agrarne krize je torej skupen in zato je bilo čisto naravno, da so državni prišli na misel, da poskusijo ta vzrok z združenimi močmi odpraviti s tem, da uredijo razmerje med industrijo in poljedelstvom po skupnih vidikih. Taki skupni ureditvi omenjenega razmerja je bila posvečena tudi konferenca v Bukarešti.

Carinske ovire.

Kakor vemo, so se takoj po vojni ogradi- le vse stare in nove evropske države z visokimi carinskimi zidovi, in sicer v želji po popolni gospodarski neodvisnosti od svojih sosedov. Vojna je namreč pokazala, kaj se to pravi, če ta ali ona država nima sama dovolj kruha doma. Posledica želje po popolni gospodarski neodvisnosti je bila ta, da so povsod začeli z vso silo dvigati »nacionalno« industrijo in »nacionalno« poljedelstvo, da bi pač bil vsak dovolj zavarovan v slučaju kake bodoče vojne vsaj zaradi kruha in strojev. Praksa pa je pokazala, da je ta želja izvedljiva le do neke gotove meje, v celoti pa ne, kajti države z visoko razvito industrijo na eni in z visoko razvitim poljedelstvom in z obilnimi naravnimi zakladi na drugi strani so morale gledati, da viške in prebitke svoje produkcije vendarle kako spravijo v denar. Pokazalo se je, da je gospodarstvo Mednarodno; »narodno« pa le

deloma, vsaj kolikor se tiče izmenjave blaga. Zato se je pokazala potreba, da se izmenjava blaga uredi na novi podlagi in da se stara politika »zaščitnih« carin popolnoma revidira, kar se bo moralo zgoditi v tem večji meri, kolikor več držav s skupnimi kmečkimi interesi bo vstalo naproti državam z industrijskimi interesi.

Skupne prodajne cene.

Skupen nastop in skupen zastop držav, ki imajo vsaj približno enake interese, pa je mogoč le tedaj, če si med seboj ne konkurirajo s cenami. Doslej so nastopale Jugoslavija, Ogrska in Romunija na svetovnem žitnem trgu kot konkurentinje in so druga drugi pritiskale cene navzdol. Sedaj naj to postane drugače: vse tri države naj bi nastopale na žitnem trgu skupno, na podlagi skupnih cen. Napravil naj bi se torej nekak kartel, ki bi se z združenimi močmi lahko veliko uspešneje boril proti industrijskemu pritisku in proti inozemski žitni konkurenci, kakor pa je to mogla storiti vsaka od omenjenih držav na svoj račun.

Posledice.

Če bo res prišlo do skupnega nastopa in do kolikor toliko skupnih prodajnih cen žita itd. za svetovni trg, bo treba pa tudi doma popolnoma preurediti prodajo in nakup žita. Skupne cene določa najlažje monopol — če pa bo do tega prišlo ali ne, je še negotovo. Tudi velika privatna nakupna ali prodajna organizacija, eventuelno na združni podlagi, bi lahko tako akcijo izpeljala. Načinov izvedbe takega programa je več in stvar prizadetih činiteljev bo, da se odločuje za eno ali za drugo pot. Če pa se uredi skupna cena za prodajo žita, bo treba urediti tudi cene za nakup industrijskih produktov. Eno in drugo pa pomeni

naravnost prevrat v gospodarskem življenju v primeri z današnjimi razmerami, ko je vsak na svoj račun mogel prodajati in kupovati kakor je hotel. Kakor vse kaže, bo združništvo v novi gospodarski politiki igralo silno veliko vlogo.

Še nekaj važnega.

Velika »skrb za kmeta«, ki se je kar čez noč zbudila po vsi Evropi, pa nima samo gospodarskega pomena, ampak pomeni za kmete še mnogo več. Ta skrb mora imeti neke svoj izvor in svoj vzrok in nam se zdi, da se ne motimo, če trdimo, da je začelo zmagovati po celi Evropi spoznanje, da je kmet, ki prideluje kruh in hrano, najvažnejši gospodarski činitelj — v življenju posameznika, naroda in držav, zato pa tudi najtrdnješa opora vsakega urejenega in mirnega narodnega in državnega življenja. Kmet hoče in želi mir in stalnost, ker brez miru in stalnosti ne more delati, industrijski delavec pa dela danes tukaj, jutri tam, ker je od narave neodvisen in fabriška kolesa se v dežju ravno tako vrte kakor ob soncu. Zato nam kaže zgodovina, da se prekucije in nemiri nikdar ne začnejo na kmetih, ampak vedno le v velikih mestih in v industrijskih centrih. Kdor hoče torej imeti mir in red, se mora opirati na kmete. Kakor vse kaže, so se evropski državniiki že precej dokopali do tega spoznanja, to spoznanje pa pomeni prav lepo zmago kmečke misli, pomeni pa tudi popoln prelom s tisto žalostno in nesrečno preteklostjo, ko so razni demagogi kmečko slovo cepili s svojimi »idejami« samo zato, da so kmete lažje brnčili.

Danes zahtevajo ne samo interesi kmetov kot takih, ampak tudi narodni in državni interesi zahtevajo, da se kmetje v prvi vrsti zavedajo tega, da so — kmetje.

Če bo velika agrarna kriza, ki nam vsem seka sedaj hude rane, rodila ta uspeh, da bo kmete spametovala in jih združila v skupni stanovski in socialni zavesti, bomo lahko rekli, da nas rane niso bolele zastonj.

Gospodarstvo in politika.

Najnovejši dogodki po svetu. — Kaj nam pravi zgodovina? — Denar je vse!

Pretekle tedne so vzbujali veliko pozornost po vsem svetu nemiri in krvavi dogodki v Indiji in v Egiptu. V obeh deželah je prišlo do krvavih pobojev med vojaštvom in policijo z ene in med ljudstvom z druge strani. V obeh deželah so poleg tega proglasili obsedno stanje in mnogo ljudi premišljuje sedaj po ječah, da so prekucije in revolucije dandanes jako težka stvar, mnogo težja, kakor je to bilo nekaj, ko ljudje še niso poznali strojnih pušk in brzostrelnih topov in bomb iz letal, ampak samo kole in vile, ki jih je imel vsak.

Uporniški pokret v Egiptu in v Indiji tolmačijo časopisi navadno kot »narodnostno« ali »nacionalno« gibanje, torej kot »idejno« gibanje. Tako pa tolmačijo te dogodke, o katerih poteku poročamo na drugem mestu, navadno le tisti ljudje, katerih možgani so zadnjih 50—100 let prespali. Kdor pa ni spal, ta ve da-

nes že prav dobro, da so »ideje« vedno le plašč, s katerim ljubeznivo pokrivajo take stvari, ki se hinavskim ljudem zde pregrde, da bi jih javno povedali, počenajo jih pa le.

V Indiji in v Egiptu ni »nacionalistični« boj nič drugega kakor boj za gospodarsko neodvisnost ene in druge dežele. To se pravi, da je ta boj navaden boj za denar. Poglejmo si le razmere v Egiptu. Egipt je dežela, ki jo namaka reka Nil. Ta nanese z gorovja, kjer izvira, v egiptovsko polje silno mnogo rodovitne zemlje, ki potem bogato rodi. Na tej zemlji so začeli v najnovšem času pridelovati bombaž, ki ga dobro prodajajo.

Južno od Egipta pa leži pokrajina Sudan, kjer Nil izvira. Tudi to deželo imajo pod seboj Angleži. Angleži so pa v Sudanu reko Nil regulirali in ustvarili velike vodne naprave, da lahko namakajo tudi ves Sudan, kjer prav

tako goje bombaž kakor v Egiptu. Ta bombaž pa dela egiptovskemu veliko konkurenco, na drugi strani pa so Egiptčani vedno v nevarnosti, da jim Angleži reko Nil do neke mere zapro, kar bi moglo imeti za posledico, da bi kar cela letina bombaža v Egiptu propadla, to pa bi pomenilo za Egipt gospodarsko propast. Tega pa se Egiptčani silno boje in tu leži vzrok njihovega odpora proti angleški nadvladi v Egiptu in v Sudanu.

Prav podobne so tudi razmere v Indiji. Tudi tam igra gospodarski moment največjo vlogo, ne pa neki »idealni« boj »za narod«.

Iz zgodovine prejšnjih stoletij vemo, kako so se enkrat evropski kristjani borili proti Turkom, da bi osvobodili »sveto deželo« ali Palestino izpod turškega gospodstva. Takrat je odmeval po celi Evropi bojni klic: Za vero in križ! Navdušeni verniki so res trumoma prijemali za orožje in se zbirali okoli svojih viteзов, ki so se zbirali v mogočne armade za pohod v Palestino. Ti bojevniki — križarji — so bili v resnici idealni ljudje in so bili v resnici polni navdušenja za boj za sveto stvar. Prav nič idealni ljudje in prav nič navdušeni za sveto stvar pa niso bili tisti, ki so ta boj aranžirali in priredili. Ti ljudje so zasledovali vse drugačne cilje. Oni so namreč vedeli, da so vzhodne dežele silno bogate na produktih, ki se v Evropi dobro plačujejo, zlasti na raznih dišavah in »špecerijah«, pa tudi na zlatu, dragem kamenju in dragih preprogah. Zato so z vso silo delali na to, da se teh dežel polaste, da bi imeli kolikor mogoče veliko dobička od trgovine s temi dragimi predmeti. Sedaj pa pomislite: Če bi bili tisti ljudje, ki so kovali take naklepe, povedali resnično in javno, kaj da res hočejo — ali bi se bil našel le en sam človek, ki bi bil hotel za nje po kostanj v ogenj? Ali ne bi bili ljudje rekli: Če hočete imeti dišave in drago kamenje, zakaj ne greste sami ponj? Zato pa so si morali tisti lakomneži izmisliti geslo, ki bo bolj »vleklo« in

ljudi bolj navdušilo, in so boj za dišave itd. proglasili za boj proti Turkom, ki so neverniki, ki jih je treba zatreti! Kakor kaže zgodovina, so ljudje tej laži v svoji nevednosti res nasedli in na tisoče življenj je bilo žrtvovanih pod krinko boja proti »nevernikom« za krvavo gospodarsko borbo!

Tudi v svetovni vojni je bilo tako. Tudi takrat smo dan na dan brali, da je treba prelivati kri za pravico in za svobodo, zlasti za svobodo malih narodov proti nemškemu zatiranju, za katoliško Avstrijo itd. Spretna časopisna agitacija in propaganda je povzročila, da je na milijone in milijone ljudi na te fraze in flavze verjelo. Ko pa je bilo na potoke krvi že prelite za »svobodo« itd., in je prišlo do miru, so tisti, ki so nosili velik del odgovornosti za vojno, pokazali svoje pravo lice, kakor se nam kaže iz mirovnih pogodb, iz katerih je razvidno, da se je do neke mere res šlo za svobodo, glavna stvar pa je bila pridobitev nemških kolonij, pridobitev bogatih nemških rudnikov in uničenje nemške industrijske in trgovske konkurence. Torej zopet le denar in denar! Naj torej nikar nihče preveč ne veruje na »ideje« in principe, ampak poslušajte rajši nauk zgodovine, ki se vedno ponavlja, čeprav danes v tej, jutri pa v drugi obliki.

Naravoslovci trdijo, da hoče človek, kakor tudi vsak o drugo živo bitje predvsem živeti, to je on hoče jesti in piti in skrbeti za svoj zarod. Tega pa si ne morete preskrbeti drugače kakor z gospodarstvom in v trdem boju za obstanek in za to so za ves človeški boj in za vso človeško »politiko« vedno in povsod v prvi vrsti merodajni in odločilni gospodarski oziri. Boj za kruh je pa navadno silno trd in včasih tudi umazan, zato pa ga je treba zaviti včasih v »bliščeč papir« ideje, ki pa navadno niso drugega kakor papir in slepilo in mamilo za nevedne ljudi, da se ne vidijo umazanije, ki so v ta papir zavite.

Brezposelnost.

Danes toži ves svet nad brezposelnostjo, ki postaja polagoma velika socialna nevarnost zlasti za industrijske države. Kakor poročajo časopisi, je v Zedinjenih državah nad 4 milijone ljudi brez dela, v Angliji okoli 3 milijone in v Nemčiji skoro ravno toliko. — Brezposelnosti ne poznajo v Franciji, nekaj pa jo imajo v Italiji.

Poznavalci razmer oziroma ljudje, ki vsaj sami trdijo, da poznajo prilike in razmere v posameznih državah, pravijo, da je brezposelnost posledica racionalizacije in normalizacije modernega gospodarstva, zlasti industrije. Industrija je namreč danes popolnoma preurejena. Povsod imajo moderne stroje, ki producirajo znatno več kakor so producirali stari stroji, zato pa potrebujejo v fabrikah znatno manj delavcev. Fabrike izdelujejo dalje vedno bolj normalizirano blago, kjer se dajo posamezni deli lahko nadomestiti v vsakem kraju, ne da bi bilo treba zavreči cel predmet (to vidimo najbolj pri Fordovih avtomobilih). Ta način fabrikacije je vso produkcijo silno pocenil, na drugi strani pa je postavil na ceno milijone ljudi.

Ljudi pa moderna »socialna« družba ne more pustiti umirati na cesti od gladi, ampak mora za nje na ta ali oni način skrbeti. Zato so v vseh evropskih državah vpeljali »skrb za brezposelne« in »podpore za brezposelne«, ki jih dajejo javni organi ali korporacije deloma direktno iz tekočih javnih dohodkov (davkov), deloma pa indirektno potom zavarovanja za brezposelnost.

Brezposelnost se pojavlja tudi pri nas. Ni še sicer tako občutna, ampak začetek je tu in ta socialna bolezen se vtegne čimdalje bolj razvijati, če je ne bomo pravočasno začeli zdraviti.

Izračunali so, da pridobiva naša slovenska dežela na leto okoli 6.000 prebivalcev, ki nimajo kam. To je že mnogo. Ti ljudje pač živijo od danes do jutri, nimajo pa nikjer nič stalnega. Prej so si pomagali z izseljevanjem, kar poskušajo tudi še dandanes, vendar pa izseljevanje ne more biti prava pot, ker mora vsaka narodna socialna politika stremeti za tem, da preživi svoje ljudi doma.

Mi pa svojih ljudi ne bomo mogli preživeti doma brez agrarne reforme, kajti dokler človek ne ve, kam bo jutri svojo glavo položil in kaj bo jedel, ga bo vedno vleklo tja, kjer se mu obeta še tako majhna stalnost. — Agrarno reformo pa bo treba usmeriti in izvesti tako, da bo vsakemu človeku mogoče pridobiti si kos zemlje pod znosnimi pogoji.

Druga pot se nam kaže v starostni preskrbi za kmečke posle. Ti imajo danes za svoja stara leta samo eno upanje, da postanejo namreč občinski reveži. Ta preskrba pa ni posebno vabljiva. — Zato ni nič čudnega, če kmečki gospodarji stokajo, da ne morejo dobiti delavcev.

Tretja pot pa je razširjenje obrti in industrije pri nas in pridobivanje novih tržišč za naše izdelke.

Čaka nas torej še ogromno delo, predno bomo mogli reči, da najde pri nas vsak človek lahko svoj kruh doma. In ravno skrb za vsakdanji kruh domačega prebivalstva mora postati glavna, da ne rečemo edina točka vse naše narodne politike, če hočemo, da bo naše javno delovanje res narodno. Govoriti in pisati o narodni politiki je res lepo, povedati pa je treba tudi nekaj konkretnega in nekaj stvarnega, da vedo ljudje, kaj pravzaprav kdo hoče. Dokler pa ta veliki program ni izpeljan do konca, moramo misliti vsaj na to, kako naj

svoje brezposelne preskrbimo in prehranimo vsaj začasno.

Za podpore brezposelnih ljudi skrbe pri nas različne ustanove. V prvi vrsti skrbe za nje občine in druge javne korporacije (država itd.). Poleg tega imamo celo vrsto privatnih dobrotelnih ustanov, poleg tega pa še ustanove, kakor so razne bratovske skladnice, borza dela in delavska zbornica. Veliko število teh ustanov pa dokazuje, da je skrb za brezposelne danes pri nas popolnoma razbita in da nikjer ni pravega pregleda in prave kontrole nad brezposelnimi. Zato se dogaja, da nekateri brezposelni od samih podpor prav lepo živijo in da jim zato še v sanjah v glavo ne pade, da bi se lotili kakega dela, drugi pa stradajo. To zlo se ne bo dalo odpraviti drugače kakor z veliko centralno ustanovo, ki bo brezposelne lahko natančno nadzorovala.

Popraviti in preurediti pa bo treba tudi dosednji način podpiranja brezposelnosti. Danes je stvar urejena tako, da dobiva n. pr. kovač podporo, čeprav je dovolj takega dela na razpolago, ki ne spada v kovaško obrt, pač pa ga lahko opravlja vsak zdrav in krepek človek. To vidimo zlasti poleti, ko se prične kmečko delo. Kmetje stokajo, da ne dobe delavcev, v mestu pa pohaja brez dela in živi ob brezposelni podpori na stotine ljudi, ki so večinoma doma iz kmetov in bi kmečko delo za časa svoje brezposelnosti prav lahko opravliali. Na eni strani torej možnost dela, na drugi strani pa podpora za brezposelnost! To gotovo ni v redu in te razmere bo treba temeljito preurediti.

Vsakogar, kdorkoli se zanima za javno življenje, čaka še torej dela dovolj!

Agrarni blok.

Poljedelske države na jugovzhodu Evrope se morajo že leta in leta boriti proti silni konkurenci prekomorskega žita, zlasti ameriškega. Amerika, severna in južna, je pred vojno in po vojni z ozirom na tedanje žalostne razmere glede prehrane v Evropi svojo žitno produkcijo silno dvignila in je Evropo kar preplavila s svojimi agrarnimi produkti. Ameriška žitna povodenj seveda ni ostala brez upliva na poljedelske dežele na jugovzhodu Evrope, ki so bile s tem postavljene med dva ognja: na eni strani ameriška konkurenca, ki je žitne cene brezobzirno pritiskala navzdol, na drugi strani pa so morale jugovzhodne evropske države mirno prenašati diktaturo zapadnoevropske industrije, ker je bil vsak dogovor glede izravnanja cen med industrijo in poljedelstvom baš zaradi ameriške žitne konkurence nemogoč.

Kako zelo je to stanje oviralo vsak gospodarski napredek na jugovzhodu Evrope, to smo čutili tudi mi, vsaj spada tudi naša država med one, kjer je vse blagostanje odvisno le od izvoza živine in žita. Čutili pa so te težave tudi Ogrji in Rumuni.

Cisto naravna posledica tega stanja je bila, da so začele naša, Ogrska in Rumunska država misliti na skupno zaščito svojih gospodarskih interesov in iz želje po skupni zaščiti se je rodila misel na »agrarni blok«, ki naj bi ga tvorile Jugoslavija, Rumunija in Ogrska.

Državniki omenjenih treh držav so imeli že več konferenc, na katerih so razpravljali o tem, kako bi uredili skupno razmerje do industrijske zapadne Evrope, da bi bil izvoz našega žita zasiguran po količkah ugodnih cenah tja, odkoder dobivamo večino industrijskih izdelkov.

V teh razgovorih je padla po časopisnih poročilih tudi beseda, ki nam kaže, kako si zamišljajo ureditev »agrarnega bloka«. Rečeno je bilo baje, da bi pustili mi v našo državo brez carine vse industrijske izdelke iz tiste države, ki bi kupovala svojo hrano pri nas.

**ZVEČER za
namakanje
Schichtova
ŽENSKA HVALA**

**ZJUTRAJ za
izkuhavanje
Schichtovo
TERPENTINOVNO MILO**

pa je pranje gotovo!

Ni znano, ali bo podlaga novega »agrar-nega bloka«, če bo res do njega prišlo, res odprava zaščitnih industrijskih carin. Če bi do tega prišlo, bi bilo to za naše kmete prav, ker bi enkrat prišli do cenениh industrijskih potrebščin, za naše industrijske magnate pa bi nastopila v tem slučaju huda kriza, ki tudi delavstvu ne bi prizanesla, ker bi morala začeti naša industrija delati mnogo ceneje.

N.: Časi se spreminjajo.

Ali boljše: Čase spreminjamo, ker nove kulturne zahteve in potrebe spreminjajo lice socialnega življenja. Nič bi ne pomagalo sanjati o zlatih časih in si jih želeli nazaj. Sicer pa je oni »lepi nekdanji vsakokrat lep in zlat le v toliko, v kolikor je v njem naša rožna mladost, ki ostane večno lepa. Saj je imela vsaka doba svoje težave, naša preteklost še celó. Nazaj, glejmo le, da se učimo. Ravno zgodovina slovenskega naroda nas lahko marsikaj nauči in to zato, ker je zgodovina kmečkega ljudstva. — Primer:

Slovenski kmet je delal, trpel in molčal, pa bodisi kod rob srednjeveških fevdalcev, bodisi po turških vojnah, elementarnih neizgovornostih itd. A vendar ni to mravljišče, tisočkrat razdrto in razmetano, izgubilo življenske sile in ni klonilo. Naši kmečki očetje so živeli in ustvarjali kljub svoji onemoglosti. Naj sega njegovo notranje življenje tja v dneve robota. Le hrepenenje po življenju in jaka volja sta mogla pričarati naše častitljive kmečke hrame, kamor se z mrzlično nestrpnostjo zatekamo po poslednje izraze narodne duše in njene pristnosti in samoniklosti. — Le plodovito notranje doživljanje je sklesalo okusno kmečko opravo in naše vezanine, čijih motivi iz rastlinstva in živalstva pričajo, kako verno je naša žena zrla v prirodu. Tudi našo narodno nošo je snula selska koč. Naša lepa ljudska govorica vsebuje že od nekdanj bogate izraze za posamezne pojme. A najlepša slova so ona, ki se nanašajo na življenje in udejstvovanje na zemlji. Sam ljudski razum si jih je skoval.

In naša narodna pesem — kdo jo je spel? Na polju se je rodila, v logu in vinogradu, pri statvi in phalu, ob potoku in v mlinu.

Kdo je izročil kmetu-trpinu toliko življenja? Kreši kremen ob kremen — in odskoči iskra. Taka je kmečka duša. Iz sebe kreše, živi in ustvarja z ono silo, ki je lastna le sinu prirode.

Če je res, da je kultura rastla po združenem trudu vseh delovnih sil, če je vrednost vsake hiše, tvornice, železnice, rudokopa itd. nastala iz dela milijonov pokopanih delovnih moči, tedaj lahko rečemo, da je naš kmet prispeval ne le k lastni kulturi, ampak k civilizaciji tudi drugih narodov. Saj je toliko sto let roboval tujcem.

Kaj ima danes za to svoje veliko delo?

Pritlikav je, zadnji med zadnjimi in mi zremo nanj pomilovalno. Med njim in nami je globoka zarez, ki jo najlepše odkrijemo z besedami ravno iz njegovih ust: »Ali naj, sin, študiraš zato, da me ne boš več na cesti poznal, — da

boš gledal, čutil in mislil drugače kot tvoj oče in tvoja mati, — da se boš sramoval mojega težnega dela?« Odkod je to prokletstvo, ki nas tako razbija?

Ali čujete, vi, ki si v svoji blazni duševni vsebini domišljujete, da so modernost in izrodki civilizacije, ki nas je že tako opojila, nad etično celoto naravnega človeka? Zakaj pa se Goethe, Tolstoj, Dostojevski, Kropotkin, Sorokin i. dr. ne ujemajo z vami? Ta pot vodi samo navzdol.

Časi se spreminjajo. Kar je bilo svoj čas pravo in dobro, danes ne odgovarja. To so bolj razvite socialne skupine že davno spoznale. — Kmet je ostal daleč za njimi. Danes pa pada po njegovih plečih, zakaj da ni tudi on napredoval. Človek se mora čuditi, kako nas je mogla logika študijskih klopi tako zamrežiti, ko vendar preprosto shvačanje stvari pove, da kmet ni bil deležen kulture. Znanost je bila le za socialno višje stoječe in za njih agente; oni so si podredili vsa sredstva, da so se v vsakem oziru povzpeli in — vladali. Šele danes počasi uvidevamo, kako nevarno pot smo hodili in še hodimo. Oddaljili smo se socialnemu ravnotežju, ki ima vedno svojo odločilno besedo. S tem pa se spodnikajo tla gmočnemu in kulturnemu razvoju naroda.

Časi se spreminjajo. Glejmo, da nas ne bodo bodoče generacije proklinjale. Po naravnem in večno veljavnem zakonu moramo najprej zadostiti instinktivno-anamalični ali telesni potrebi, duhovne potrebe so možne šele v drugi stopnji.

V boljše razumevanje naših nalog naj služi nastopna slika:

Srednje posestvo v zelo zanemarjenem stanju. Stara dva, gospodar in gospodinja, sedita pred hišo. Sključena sta in onemogla. Njihovo trudno oko se ozira po zapuščenem domu, ki je bil svoječasno trden in zgleden, to pričajo gospodarska poslopja, sadovnjak, polje, log. Stari se premakne in globoko vzdihne: »Zakaj sva se trudila«, pravi, obrnivši se k ženi, »ko so se otroci izneverili domu in se zemlja z nama vred joče! Težko je umirati na zakopanem bogastvu.«

Ali ni v tej tragiki vse polno problemov?

TEDENSKI KOLEDAR.

3. avgusta, nedelja: Štefan.
4. avgusta, ponedeljek: Dominik.
5. avgusta, torek: Marija Snežnica.
6. avgusta, sredo: Sprem. Gospod.
7. avgusta, četrtek: Kajetan.
8. avgusta, petek: Ciriak.
9. avgusta, sobota: Roman.

VALUTE.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din.	13:48,
1 švicarski frank	Din.	10:95,
1 avstrijski šiling	Din.	7:98,
1 ameriški dolar	Din.	65:20,
1 francoski frank	Din.	2:22,
1 češkoslov. krona	Din.	1:68,
1 italijansko liro	Din.	2:97.

Politične vesti

Začetek delovanja banskih svetov.

Dne 23. julija 1930 so se sestrili prvič novi banovinski svetovalci v ljubljanski banski palači. Pri tej priliki je ban Serbec imel sledeči nagovor, ki ga objavljamo našim braicem v **informaciji**. Gospod ban je rekel med drugim:

»Sledeč nalogu gospoda predsednika vlade vam predvsem sporočam njegove pozdrave, njegovo vero in pričakovanje, da vas bodo pri vašem bodočem delu vodili samo interesi kralja in države ter koristi srezov in mest, ki jih zastopate.

Delokrog, ki se izvaja po zakonu o banski upravi v okviru banovin, je obširen in vsestranski. Funkcije bivših županij, oblastnih samouprav in še nekaterih preje samostojnih uradov so združene sedaj v banski upravi. Uradniški aparat pri vsej svoji marljivosti, točnosti in poštenosti ne more biti sam kos težavnim in odgovornim nalogom, ki jih slavlja moderna doba na upravo zemlje. On rabi stalnega podnela in inicijative od zunaj in to predvsem od oseb, ki živijo med narodom in poznajo njegove težnje in potrebe. Tej svrhi služijo predvsem banski svetci, in vi, gospodje, ste pozvani, da stavite svoje bogate izkušnje, ki ste jih zadobili v svojem zasebnem in javnem delovanju v službo splošnosti, v službo naroda, iz katerega ste izbrani. Motreči gospodarski, socialni in kulturni razvoj svojih srezov in mest boste delo kraljevske banske uprave podpirali s svojimi predlogi, mnenji in nasveti glede vseh vprašanih, ki se tičejo označenih pravcev. Ne kot predstavniki bivših političnih tvorb, nego izključno le kot zastopniki svojih okrajev in mest boste vršili svojo hvaležno nalogo, imajoč pred očmi samo koristi svoje ožje in širše domovine.

Gospodje!

V živem spominu so vam vsem še nezno-sne razmere, ki so vladale v komaj pretekli dobi v naši državi. Mesto ustvarjanja se je sistematsko rušilo, izpodkopavali so se jeli temelji naše državne stavbe in naša prostrana in divna domovina, dasi obdarjena z neizmernimi zakladi in naseljena z zdravim in nadarjenim prebivalstvom, je žurno drvele v gotovo propast. Hvaležni moramo biti usodi, da nam je v teh težkih trenutkih poslala rešitelja v osebi našega vzviščenega vladarja, Njegovega Veličanstva kralja, ki je z energično, svoji veliki prošlosti vredno gesto, dne 6. januarja 1929. obračunal s temno preteklostjo in pokazal v svojem zgodovinskem manifestu naši državi in nacionalni politiki nova polja in nove metode. S tem dnem smo stopili v dobo našega državnega in nacionalnega preporoda.

Vlada gospoda generala Petra Živkovića je pristopila k izvajanju programa, obsežnega v

tem zgodovinskem manifestu. Sledeč besedam Nj. Veličanstva, da med narodom in kraljem ne more in ne sme biti več posredovalca, je razpustila vse obstoječe politične stranke, ki so vsled svojega razdornega dela bile izgubile vsako moralno pravico do nadaljnjega obstoja.

3. oktober 1929. predstavlja drugi najvažnejši mejnik v najnovejši zgodovini naše države. Administrativna razdelitev kraljevine na banovine je zbrisala za vedno zgodovinske meje, te stalne ovire naše nacionalne konsolidacije. Jugoslovanska ideja je praznovala svoj triumf in postala podlaga naše državne in nacionalne politike. Svoje zunanje obeležje je zadobila v novem nazivu naše kraljevine, ki ga je navdušeno sprejel ves narod.

Mesto prejšnjih meglenih pojmov o narodnem edinstvu, ki so se često izigrali v stranske svrhe, je ustvarjena čista situacija. En jugoslovanski narod, ena jugoslovanska nacionalna zavest! Temu vzvišenemu načelu bo kraljevska vlada, kakor je docela jasno izrazila v svoji pomembni deklaraciji z dne 4. julija t. l., prilagodila vse svoje nadaljnje delo, to politiko bo izvajala do skrajnih konsekvenc.

Preteklost nam izginja izpred oči in z njo naj padejo v pozabljenje tudi nasprotstva in razdori, ki so nas ločili. Njegovo Veličanstvo kralj je v svojem zgodovinskem manifestu pozval vse Srbe, Hrvate in Slovence na sodelovanje pri njegovih bodočih naporih, namenjenih veličini države in blagostanju njenih državljanov. Odzovimo se vsi klicu našega viteškega vladarja in delujmo složno v zmislu Njegovih intencij in stremljenj kraljevske vlade za procvit in napredek Dravske banovine ter za srečno sedanost in slavno bodočnost kraljevine Jugoslavije!

Naj živi Njegovo Veličanstvo Aleksander I., Kralj Jugoslavije! Živijo!

Banu inž. Sernecu je odgovoril dr. Kramer: »Gospod ban! Dovolite mi, da vam v imenu vseh prisotnih članov banskega sveta Dravske banovine izrečem za ljubeznive in vzpodbudne besede našo najlepšo zahvalo.

Banski svet predstavlja važen faktor v okvirju velikopoteznega državnega programa, ki ga je postavilo Nj. Vel. naš kralj Aleksander, da doseže pacifikacijo in konsolidacijo naše države. Zavedamo se svojih dolžnosti, ki nam jih nalaga pravilnik, ki ga je izdal gospod predsednik vlade. Izvrševali jih bomo točno, vestno in z največjo vnemo. Juljska deklaracija še posebej od nas zahteva in pričakuje, da

bomo poleg naših ostalih dolžnosti iskreni in verni pomočniki jugoslovanske nacionalne in državne politike.

Gospod ban, vi ste apelirali na nas, da pozabimo na nasprotstva in konflikte, ki so nas razdvajali. Prihajamo s trdno namero, da pozabimo, kar nas je delilo in preprečilo koristno delo v prid naše ožje domovine, na slavo naše velike domovine Jugoslavije. Le v solidarnosti vseh iskrenih Jugoslovancev je moč in napredek. Le tako se bomo dostojno odzvali apelu Nj. Vel. kralja, ki se je obrnil na ves narod, da mu pomaga pri izvajanju jugoslovanske obnove!«

Upor »Lapovcev«.

Finska država, ki leži med Švedsko in Rusijo, spada med najbolj napredne države na svetu. Visoka kultura njenih prebivalcev je že zdavnaj opravičila uvedbo najmodernejših političnih in socialnih pridobitev (splošna volilna pravica, enakopravnost žene z mošči v vseh javnih uradih itd.). Kulturna razlika med Finsko in Rusijo je bila tudi vzrok — poleg drugih — da se je Finska leta 1919. od Rusije odcepila.

Bližina svetovne Rusije pa je dala komunistom jako lepo priložnost, da so razvili na Finskem močno komunistično agitacijo, in ni več mnogo manjkalo, da bi bili komunisti dosegli tudi že praktične uspehe. Na Finskem pa vlada danes mali kmetje, ki te agitacije niso prav posebno radi gledali. Da odvrnejo pretečo jim nevarnost, so se organizirali na oborožen odpor in so komuniste s silo pregnali.

Ta upor imenujejo upor »Lapovcev« (po pokrajini). Pokret je vzbudil veliko pozornost po vsem svetu, ker je znova dokazal, da je kmet vedno in povsod protivnik nasilnih prevratov.

Nemiri v Egiptu.

Zadnje dni so izbruhnili po vseh večjih mestih Egipta nemiri in poulične borbe, katere so povzročili egiptski nacionalisti. Do krvavih spopadov je prišlo med nacionalisti in policijo v Kairu, Aleksandriji, Port Saidu in Suez. Govorilo se je, da hočejo nacionalisti (narodnjaki) odstaviti Angležem prijaznega kralja Fuada in proglašiti republiko.

Egiptске nemire spremlja z veliko pozornostjo Anglija, ki ima veliko interesa na tem, da je kralj in vsakokratna egiptska vlada v dobrih odnosih z njo. Kajti glavna prometna pot angleške mornarice v Indijo pelje skozi Suez, to je kanal iz Sredozemskega v Rdeče in Indijsko morje. Ta kanal sicer stražijo angleške čete, toda egiptске čete ga lahko vsak čas zasedejo in onemogočijo promet. Kaj pa pomeni za Anglijo bogata Indija, tega se zadeva prav dobro vsak Anglež, pa najsi bo pristaš konservativne, liberalne, ali pa delavske stranke.

Drugi važen interes imajo Angleži na Sudanu, prostrani koloniji južno od Egipta. Sudan prideluje velike množine bombaža in dela hudo konkurenco doljnemu Egiptu. Bombaž prevažajo danes že po regulirani reki Nil v Sredozemsko morje in od tu v angleške tvornice. To dejstvo pa močno ogroža gospodarska neodvisnost Egipta, in politična svoboda pri takem stanju stvari veliko ne pomeni.

Egiptski nacionalisti se tega dobro zavedajo, zato zahtevajo odstranitev angleških čet iz Sueza ter prepustitev Sudana v egiptске roke. Ker se kralj Fuad za te zahteve ni postavil dovolj odločno, se je borba nacionalistov obrnila proti njemu in njegovi vladi.

Jasno pa je, da Anglija, ki podpira danes kralja Fuada, nacionalističnim zahtevam ne bo preje popustila, dokler ne bo v to prisiljena. Sposobnost angleške diplomacije in njihova modra imperijalna politika pa kaže, da bo Anglija še dolgo gospodarica teh važnih kolonij in delov sveta. Njena spretnost in hladnokrvnost v reševanju takih življensko

važnih vprašanj ji bo zagurala v eni ali drugi obliki oblast nad njenimi kolonijami in dominijoni. Veliki in hudi nemiri v Indiji že popuščajo in Ghandi se že dalj časa pogaja z odposlanci angleške vlade o vzpostavitvi miru in aktivnega sodelovanja njegovih privrženec ter o prenehanju pasivne resistance Indijcev, kakor tudi o opustitvi bojkota angleškega blaga.

Nekateri trdijo, da hujska egiptске nacionaliste tudi Italija, da bi na ta način prisilila Anglijo, da stopi na njeno stran v borbi proti Franciji.

* * *

Poljska za unijo agrarnih držav. Beograjski poljski poslanik je vložil pri naši vladi predlog svoje vlade, naj bi se osnovala nekaka mednarodna gospodarska antanta. V to antanto naj bi vstopile vse države, ki so čisto ali v večini agrarnega značaja. Poljska kot največja agrarna država v srednji Evropi se smatra poklicano, da pozove tudi vse ostale agrarne države k sodelovanju v svrhu obrambe skupnih gospodarskih interesov. Razven na našo državo se je Poljska obrnila še na Bolgarijo, Estonko, Finsko, Letonsko, Madjarsko, Rumunijo in Češkoslovaško.

Nove volitve v Nemčiji. Ker je nemški državni zbor odklonil predlog o dokladah, ki naj bi služile v svrhe kritja deficita v državnem proračunu in ureditvi državnih financ, ki služijo za podporo brezposelnim, se je Hindenburg na predlog vlade poslužil onega ustavnega člena, ki mu v gotovih slučajih dovoljuje izvedbo predlogov tudi proti volji državnega zbora. Tozadevno je nato ukrenil vse potrebno. Dne 18. t. m. je razpustil državni zbor. Nove volitve se bodo vršile 14. septembra t. l.

Belgija praznuje letos stoletnico samostojnosti kot svobodna država. Do l. 1830 je bila deloma nemška, deloma holandska in največji del francoska provinca.

Novi pravilnik o trošarinah. Finančni minister je objavil pravilnik k novemu trošarinskemu zakonu.

Centralni sovjetski odbor je imenoval za komisarja zunanjih poslov Litvinova. Čičerina pa so odstavili.

Rykov poslanik v Berlinu. Posledica popolne zmage Stalina na junijskem kongresu boljševiške stranke je med drugimi ta, da bo zamenjan predsednik sovjetske vlade Rykov, ker je bil vodja desničarske struje. Rykov postane poslanik sovjetske Rusije v Berlinu, njegovo mesto kot predsednik sveta ljudskih komisarjev pa bo prevzel najbrže Stalin sam.

Napetost med Grčijo in Bolgarsko. Med Grčijo in Bolgarsko je nastala zadnje dni precejšnja napetost, zlasti v gospodarskih odnosih. Ves položaj je posledica bolgarskega stališča glede izvoznega vprašanja.

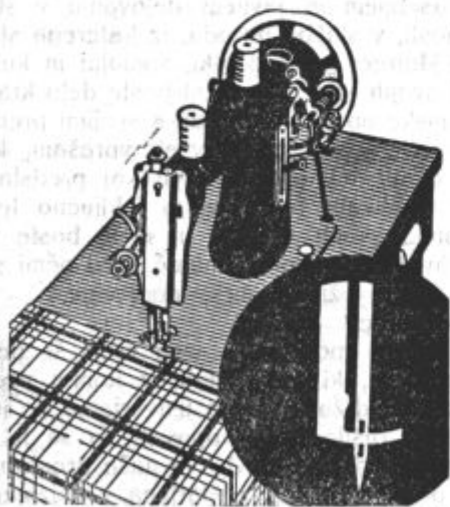
SEJMI.

3. avgusta: Videm o/Savi.
4. avgusta: Št. Vid pri Velenju, Sv. Peter pod Svetimi gorami.
5. avgusta: Dole, Loka pri Zid. mostu, Gora pri Ribnici, Krašnja, Krka, Trbovlje, Ptuj, Lemberg.
7. avgusta: Črnomelj.
8. avgusta: Studenec pri Krškem.
9. avgusta: Žužemberk, Radeče pri Zid. m.

Kuhinjsko posodo

po najnižjih cenah in v največji izbiri, kot emajlirana, aluminijasta itd. nudi trdka z železino

Stanko Florjančič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 35.

HAID & NEU šivalni stroji

so prvovrsten nemški izdelek.

Prodaja jih tudi na ugodne obroke.

CENTRA

Trgovina šivalnih strojev

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 7/III.

Zastopnike sprejemamo povsod.

Novice

Evharistični kongres se bo vršil v sredi avgusta letošnjega leta v Zagrebu. Te dni je bil objavljen program svečanosti. Za evharističen kongres se vodijo po vsej katoliški cerkvi Jugoslavije velike priprave. Večjo udeležbo pričakujejo tudi iz Češkoslovaške in Poljske. Kongres ne bo otvoril kakor po navadi lajik, temveč zagrebški pomožni škof dr. Premuš.

Mariborski škof dr. Andrej Karlin je v nedeljo 27. t. m. pel svojo zlato mašo. Tej slavnostni maši je prisostvovalo nebroj mariborskega meščanstva, ki je že na predvečer jubileja izrazilo slavljenču svoje čestitke.

Marko Trifković umrl. Bivšega predsednika Narodne skupščine Marko Trifkovića je zadela kap vsled poapnenja žil. Trifković je boleznijo podlegel. Pokopali so ga z velikimi častmi v Beogradu.

Gasilske slavnosti. Vseslovanski gasilski kongres in proslava 60 letnice ustanovitve gasilnega društva v Ljubljani se bo vršila v dneh od 1. do 4. avgusta v Ljubljani. Pokroviteljstvo nad vseslovanskim gasilskim kongresom je prevzel Nj. Vel. kralj Aleksander. Kongresa se bodo udeležili zastopniki gasilskih zvez iz vseh evropskih držav in tudi vse jugoslovanske gasilske zveze. Po obsežnosti programa bo gasilski kongres v Ljubljani ena največjih prireditev letošnjega leta v naši državi in gotovo prva za sokolskim zletom v Beogradu.

Agrarna reforma. Vprašanje uzakonjenja načrta o dalmatinskem agraru je rešeno. Finančna podlaga za zakon je zagotovljena. Načrt bo kmalu predložen kralju v podpis. V posebnem odboru ministrov se razpravlja sedaj likvidacija agrarnih odnošajev v južnih krajih.

Tekma ženic v Stranica h je bila za teden dni preložena in se vrši nepreklicno v nedeljo dne 3. avgusta. K veliki udeležbi vabi odbor društva kmetov in deklet vse okolišno kmeto ljudstvo, pa tudi vse prijatelje kmetijskega pokreta in kmetijske misli.

Most Beograd—Zemun. Dne 19. julija so pričeli graditi drugi veliki most, ki bo vezal glavno mesto naše države Beograd s prečanskimi kraji. Prvi most Beograd—Pančevo gradijo nemška podjetja na račun vojne odškodnine. Dela na tem mostu naglo napredujejo in široka Donava bo kmalu premostena, a bogati Banat zvezan s prestolico Jugoslavije. — Drugi most bo zgrajen čez Savo in bo vezal Beograd z Zemunom in bo nosil ime kralja Aleksandra I. Z njim bo zvezana prestolnica z zapadnimi deli države. Dolžina mosta bo znašala 411 m, širina pa 21.70 m. Na mostu bodo zgrajeni dve tramvajski progi, pota za pešce, vozovni in avtomobilski promet. Most bo nosilo pet velikih stebrov, od katerih bodeta zgrajena po dva z ene in pa druge strani Save. Most bo dovršen v treh letih.

Velik požar v Štipu. Pretekli teden je nastal v trgovskem delu Štipa v južni Srbiji velik požar, ki je vpepelil 6 hiš. Gasilci niso mogli drugače omejiti požara, kakor da so porušili sosednje hiše. Močan veter je zanesel

iskre na drugi del mesta, kjer sta pogoreli tudi dve hiši. Kako je ogenj nastal, niso mogli dognati.

Kongres slovanske katoliške mladine. Pretekli teden se je vršil v Ljubljani II. kongres katoliških slovanskih akademikov.

Požar v Podpeči. V nedeljo ponoči je nastal v Podpeči pri Preserju požar, ki je ogrožal celo vas. Vrlim gasilcem iz vseh krajev okolice se je posrečilo s požrtvovalnim delom požar omejiti. Delovalo je 14 brizgaln. Pogoreli so 6 posestnikom kozolci polni žita in skednji. Skupno škodo cenijo na 400 tisoč dinarjev.

Umrl je Ivan Sodin, posestnik in mlinar na Frankolovem, dne 23. julija 1930. Rajni je bolehal nad deset let za kostno jetiko. Naj v miru počiva.

Frankolovo. Letos spomladi nas je zapustilo več mladih fantov in mož. Med njimi je šel tudi za delom tovariš Rudolf Šibanc, ki je dobil delo pri neki lesni industriji na Bledu. Pred dnevi je pa prišel ponesrečen domov. Žaga mu je odrezala obe roki v zapetju. Vsemu občinstvu se smili ponesrečenec, ker doma ima ženo in dvoje otrok. Ponesrečenec je bil zvest naročnik »Grude« in agilni član »Društva kmetov in do-klet«.

Dobrna pri Celju. Moramo vam še mi kaj poročati iz našega kraja. Letina kaže dobro, če še kaj ne pride. Letoviščarjev je pa na naših toplicah toliko, kakor še nobeno leto. Piščancev gre vsak dan več sto pod nož. — Cesta Vojnik—Dobrna, ki jo razširjajo, bo tudi kmalu gotova. Premislite, koliko zaslužijo težaki v kamnolomu, ki za to cesto lomijo kamenje: čitaj in piši dva dinarja petdeset par na uro. Na dan deset ur znaša petindvajset dinarjev. No, pač za dva litra piva zaslužimo na dan. Drugače se že tudi pri nas vse modernizira. Autobus Celje—Dobrna vozi dnevno petkrat. Elektrovod iz Velenja se že tudi gradi proti Dobrni. Tega bomo tudi kmetje lažje uporabili, ker nam bo večja moč na razpolago kakor pa pri Vitanjskem. Ko bo spet kaj novega, pa na svidenje v »Kmetiskem listu«.

»Karadjordje« v popravilu. Našo potniško ladjo »Karadjordje«, v katero se je namenoma zaletel italijanski parobrod »Morosini« in jo težko poškodoval v bližini Zadra, so pretekli teden toliko popravili, da so jo

Podlistek

Ivan Albrecht:

Sestra Dolorosa.

I.

Bilo je nekako blizu polnoči, ko se je vračal Rodnikov Cencan s Kočuhe domov na Hunče. Topla poletna noč je molčala, le v olšju ob vodi se je včasih oglasil ptič in ob Hurah je šumela Drava.

»So tri jabuke rdeče,
al na sredi so gnile,
pa glüh tače so deklete;
k 'majo u sred en fovš srce« —

je pel Cencan in krepko zaukal, ko je pomislil, da njegova Zalka ni čisto nič podobna dekletom, kakor jih slika pešem. Brhka je res in ljubka, pa je tudi iskrena in zvesta. Od kar sta domenjena, se niti ne ozre za nobenim fantom, kaj šele, da bi s kom govorila kaj več, nego gre poštemu dekletu. Da bi le oče Rodnik preveč ne zarobantil, ko mu bo treba povedati! Stari ljudje so časi muhasti in ho-

čejo imeti vedno le svoje pravo, zlasti še stari samci, oče Rodnik pa je ostal vse žive dni samskemu stanu zvest. V mladosti se je bil nekoč ogrel za Hostnikovo Rezo in bi jo bil rad imel za življenjsko družico, pa mu jo je dan pred poroko vzela smrt. Odtlej je bil Peter Rodnik za ženske kakor mrtev in so se mu še zdaj ljudje skrivaj posmihali, ko sta ga Cencan in Zalka klicala za očeta. Oba, fanta in deklino, je dobil tako rekoč vbogajme.

Cencan se je celo sam še nekako megleno spominjal tistih časov, ko še ni živel pod Rodnikovo streho, vendar mu je živelo to v spominu silno daleč in zgolj kakor neznaten odsev iz nekega drugega, pradednega življenja. Spominjal se je ženske, ki ga je včasih burno stiskala k sebi in jokala nad njim. Zdelo se mu je, da je bila tista ženska silno lepa, pa je v slutnjah sklepal, da je bila njegova mati. Najbolj živo se je spominjal trenutka, ko je ta ženska, za Cencana napol bajno bitje, klečala pred moškim, ki je bil prihrul nad njo, pa mu je ihtele ponavljala:

»Zemlja naj me pogoltne, Šimen, če ni tvoji! Samo te očke poglej! Ali niso tvoje? Šimen, Šimen, Bog ti povrni, kar počneš z menoj!«

Stiskala je Cencana k sebi in ga močila s solzami, divjaški možak pa je udrihal po njej, da je celo mali Cane občutil bolečino. Še danes se mu zdi, da je kričal:

»Ne mame, ne!«

Ali to se mu samo zdi in ne more z gotovostjo čisto nič reči, ker ne ve, kako se je tisto končalo in kaj je bilo potlej. O lepi ženski ne ve nič in tudi o nasilnem možu nič. Vse je v nekšno neprodarno črnino zavito, je zagonetno in skrivnostno. Šele pri Rodniku se spet zjasni. Tja je prišel Cencan in se spominja jako živo še stare dekle Hane, ki jo je klical za mater; lani je legla na vekomaj.

Cencana so razočila taka premišljevanja. Zavil je s ceste v olšje, ki je bilo tako gosto, da je mesečina jedva prodirala skozenj. Koso, ki jo je doslej nosil na rami, je vzel v roko in jo povsili k tlom. V olšju je zašumelo in Cencan je obstal.

»Zajec se je bil morda splašil,« je menil fant in je že hotel iti dalje, ko je v bližini pri-tajeno zakašljalo.

»Kdo je?« je napanjal Cencan vid, toda odgovora ni bilo. Začel je stikati po gošči, dokler se ni oglasilo tik kraj njega.

»Usmili se, kdor si —«

Cencan je stopil tja in v mesečini razločil človeka, ki je sključen ležal med vejicem.

»Kdo si božji?« mu je položil roko na ramo in oni se je zganil. Cencan je odložil koso in mu je pomagal na noge. Bil je osivel in oslabel možiček z razmršeno brado, bos in močno razcapan.

»Kaj vas je zaneslo semkaj v goščo?« se je čudil Cencan, a tujec je samo nihal z glavo in suho pokašljeval.

(Dalje prih.)

mogli prepeljati v Tivat. Tu jo bodo popolnoma popravili in prenovili. Komisije, katere so preiskavale nesrečo, so ugotovile, da je isto povzročila italijanska ladja. Italijanska pomorska družba, kateri pripada ladja »Morosini«, ki je nesrečo zakrivila, bo morala poravnati škodo v znesku 3 milijonov lir, kakor cenijo nekateri strokovnjaki.

Cigani se morajo naseliti. Policija mesta Subotice je izdala te dni odredbo, da se morajo vsi cigani, ki so do sedaj bandali po Dunavski banovini ter po njej kradli in ropali, naseliti na zemljišču poleg Subotice, katerega je dalo mesto v to svrhu. Istočasno je ukazala policija, da si morajo cigani izvoliti izmed sebe župana, ki jih bo nadzoroval in za nje odgovarjal. Cigani so menda z odredbo zadovoljni in hočejo postati dobri subotški meščani.

Otroka odložila v spovednici. V spovednici Št. Peterske cerkve v Ljubljani je odložila žena revnega bajtarja iz Smartnega pri Litiji 7 mesečnega otroka in nato taval po mestu. Otroka je našla neka služkinja in ga oddala v Dečji dom, ženo je pa še tisti dan aretirala policija in jo oddala v sodnijske zapore. Slučaj Ane Tomc, tako se namreč piše nesrečna žena, je značilen za bedo bajtarskih družin v naših krajih. Ima kopico otrok brez sredstev, da jih preživi, k temu se pridružijo kot posledica težkega stanja prepiri in družinsko življenje postane kup razvalin. Tako je tudi Ana Tomc vsled takih razmer pobegnila z najmlajšim otrokom od doma, prišla v Ljubljano in ubogo siroče odložila v spovednici in nato šla brez cilja v mesto, dokler je ni policija izsledila.

Po poročilih je V. Bratianu, vodja liberalne stranke v Rumuniji, je odložil vodstvo stranke.

Delavski štrajki v Italiji. Vsled gospodarske krize, ki vlada po vsej Evropi in ki jo najbolj občuti Italija, so pričela italijanska podjetja na veliko odpustiti delavstvo. Tako so avtomobilne tvornice Fiat v Turinu te dni odpustile 600 delavcev. Radi tega so vsi delavci ustavili delo in stopili v solidarni štrajk. Policija je poskušala delavstvo vrniti na delo, a se je morala pred njim umakniti. Na pomoč je prispelo vojaštvo, ki je tri dni oblegalo tovarne in z lakoto prisililo delavce, da so se udali. — Tudi pri tvrdki Borsalino v Alessandriji je prišlo do enakih izgredov. Pri tej tvrdki delajo samo dva dni tedensko.

Prebivalstvo Češkoslovaške. Po izkazih statističnega urada šteje prebivalstvo Češkoslovaške 14.571.920 oseb. Iz izkazov je tudi razvidno, da veliko hitreje narašča prebivalstvo mest, kakor na deželi, kar se tolmači tako, da je beg z dežele tudi na Češkem v naglem razvoju.

Žrtve vročine. Silna vročina, ki je vladala zadnje dni v Združenih državah, je zahtevala 250 človeških žrtev.

Novo izkopanine. Pri kopanju temeljev za novo stavbo v Splitu so našli na ostankih ogromne palače rimskega cesarja Dioklecijana.

Zveza kmetov in deklet javlja vsem društvom, da ima sedaj svoje poslovne prostore v Ljubljani na Cankarjevem nabrežju št. 5, I. nadstropje. Istotam je sedaj upravnništvo in uredništvo »Grude«.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolkov živcev, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, poboosti povzroči naravna »Franz-Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. — Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz-Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz-Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Drzen beg nevarnega zločinca. V torek preteklega tedna je močna orožniška patrulja eskortirala štiri težke zločince iz Ljubljane v Maribor. Med njimi se je nahajal tudi nevaren tat in ropar Josip Petrič, doma iz Št. Jurja pri Grosupljem. Vsled raznih tatvin in ropov ga je deželno sodišče obsodilo na pet let ječe in po prestani kazni na prisilno delo v prisilni delavnici. Ko so se pripeljali do Pragerskega, se je v tunelu Črešnjevca Petrič oprostil okovom in skočil nezapaženo skozi okno. Pri padcu je obležal nezavesten na tleh, kjer so ga našli železniški delavci. S prvim vlakom so ga odpeljali v Sl. Bistrico. Tu se je Petrič zavedel in pobegnil v gozdove. Orožniki ga zasledujejo.

Na železniški konferenci, ki se je vršila v Poznanju na Poljskem in katere so se udeležile Poljska, Jugoslavija, Rumunija, Bolgarska in Češkoslovaška so v precejšnji meri zmagali predlogi Češke, iz tega je razvidno, da je Češka poklicana po svojem položaju, da igra ono vlogo, ki jo je pred vojno igrala v železniškem vprašanju Švica v Evropi.

Močan potres ob Kaspiškem morju. V nedeljo je divjal ob Kaspiškem morju strahovit potres, ki je uničil in razrušil mesti Aleksandrovsk in Grujev. Potres je opustošil cele pokrajine. Podrobnejše vesti o potresni katastrofi še niso priskele, ker so bile v prizadetem ozemlju potrgane vse telefonske in telegrafске žice in razdejane železniške proge.

Gozdni požari v Rumuniji. V zadnjem času je izbruhnilo v Rumuniji nad 20 gozdnih požarov, ki po prešli tudi na človeška bivališča in upepelili do 140 hiš; bilo je tudi nekaj človeških žrtev. Celokupna škoda znaša nad 130 tisoč lejev.

Nesreča pri kopanju. 22-letni Franc Budne, čevljarski pomočnik v Sevnici, se je kopal v družbi svojih bratov; zašel pa je v močne valove in se začel potapljati. Vsi poizkusi, rešiti ga, so bili zaman. Zdaj iščejo v Savi že tretji dan truplo, toda ga še niso našli.

Zbor anglikanskih škofov je sklican te dni v Lambethu na Angleškem. Zbora se je udeležilo 300 škofov iz vseh delov angleškega imperija (Anglija in domajioni) ter tudi iz Združenih držav ameriških. Zbor anglikanskih škofov v Lambethu bo razpravljal o vprašanju: Vera in pričevanje cerkve v sedanjih generacijah (človeškem rodu). Zbor sta pozdravila kralj in kraljica.

Francoski konzularni agent v Mariboru. Francoska vlada je imenovala za svojega konzularnega agenta v Mariboru trgovca Eriha Führerja.

Zastrupljenje z alkoholom. Kmet Milenko Perić Čuruga pri Novem Sadu je odšel pretekli teden na semenj, doma je pa pustil svojega dva otroka. Ta dva sta brskala po omari in našla tam steklenico žganja ter ga začela piti. Pila sta tako dolgo, dokler se nista nezavestna zgrudila po tleh. Ko se je oče vrnil, je našel petletno hčerko že mrtvo vsled zastrupljenja, šestletni deček se je pa boril s smrtjo.

Osa povzročila avtomobilsko nesrečo. V bližini Dunaja se je dogodila težja avtomobilska nesreča, ki jo je povzročila osa, ki se je zalepela v obraz šoferju in ga pičila v oko. Prestrašeni šofer je v zmedenosti zavozil v obcestno drevo, pri čemur se je avto razbil, šofer in njegov spremljevalec pa sta dobila težje telesne poškodbe.

Težka nesreča v Porenju. Nemci so priredili v Koblenzu velike osvobodilne svečanosti, ko so po desetih letih zapustile deželo francoske čete. Na svečanost je prispel sam predsednik nemške republike Hindenburg. V Koblenzu je bil zgrajen čez reko provizoričen pontonski most, preko katerega je drvela tisočglava množica. Vsled teže se je most podrli in v reki je utonilo 40 oseb. Osvobodilne svečanosti so bile radi tega žalostnega dogodka prekinjene.

Sleparije bivšega avstrijskega nadvojvode. Bivšega avstrijskega nadvojvodo Leopolda Salvatorja so ameriške oblasti aretirale in zaprle, ker je prigljal in prodal diamantno ogrlico nadvojvodinje Marije. Te dni je bil nadvojvoda izpuščen iz zaporov proti kavciji 7500 dolarjev.

Novi krediti za zdravstveno ureditev naših vasi. Ministrstvu za socialno politiko so odobreni novi krediti za izboljšanje zdravstvenih razmer v naših vaseh. Denar se izroči banskim upravam, da ga razdele med prizadete. V najkrajšem času se bodo pa začele po vsej državi ustanavljati zdravstvene postaje, ki jim bo naloga, skrbeti za zdravstveno stanje naših vasi.

Proučevanje cest. Jugoslovansko gradbeno ministrstvo je odposlalo v inozemstvo šest državnih inženjerjev v svrhu proučevanja grajenja sodobnih cest. Omenjeni inženjerji bodo odšli v Nemčijo, Češkoslovaško in Avstrijo.

Za izboljšanje in nove gradbe cest je dovolilo finančno ministrstvo gradbenemu ministru ukredit 500 milijonov dinarjev.

Znižanje izvoznih carin in železniških tarif za izvozno sezono. Na seji finančnega ministrstva je bilo sklenjeno, da se za časa izvozne sezone znižajo izvozni carinski in železniški tarifi, da se na ta način zagotovi čim večji izvoz in čim lažja konkurenca našega žita in sadja na inozemskih trgih.

Katastrofalen potres v Južni Italiji.

V noči od 22. t. m. je divjal v nekaterih provincah Južne Italije strašen potres, ki je trajal ponekod do 1 in pol minute. — Zelo močni potresi sunki so bili v Neaplju. Vse mesto je ostalo brez luči, kar je povzročilo še grožnejše razburjenje. Na tisoče meščanov je pobegnilo iz hiš ter se razteplo po okolici. Potres je porušil nekoliko hiš, zelo mnogo pa jih je pokvaril. Predvsem pa je napravil potres največ materialne škode v pokrajinah okoli Neaplja. Največ so trpele pokrajine Potenza, Benvento, Salerno in Voglia, in mesta Avellino, Vizzano in Mafi. Materialna škoda je ogromna, število človeških žrtev šteje okoli 3000 mrtvih, do 5000 ranjenih, a okoli 50.000 ljudi je brez strehe in sredstev.

Temu strahovitemu potresu je čez dva dni zadela Italijo nova nesreča. V Severni Italiji je divjal nad ozemljem Monte Belluno silen orkan, ki je napravil na hišah in poljih silno škodo. Povsod se vidijo slike neverjetnega opustošenja. Vihar je rušil hiše, ruval drevesa in uničeval vse, kar mu je prišlo na pot. Človeških žrtev je okoli 80 mrtvih in do 200 ranjenih. — Povsod je organizirana nujna pomoč. Neprestano odhajajo transportni vlaki in avtomobilske kolone v potrebo ozemlju. Podrobna poročila o grozotah so pretresljiva. Najbolj žalostno sliko nudi mesto Mafi, ki sliči popolnoma razstreljenemu ozemlju za vojno fronto. V celi Italiji vlada spricho teh silnih nesreč prava žalost.

Čisti in nečisti dobiček. V neki družbi je tekel pogovor o težki gospodarski krizi, o slabi trgovini itd. Posebno je tožil o majhnih dohodkih neki podjetnik in rekel: »Verujte mi, da tako ne more več naprej. Na ta način ne more nihče postati bogat. Če na koncu leta zračunam dohodke in izdatke, je »čisti« dobiček strašno majhen.«

»Da, da, to že,« pravi drugi, »kaj pa »nečisti« dobiček, od tega bi se morda le dalo obogatiti.«

Čudno.

»Kako to, da nimate v Vašem mestu nobenega spomenika? Kaj se ni rodil pri vas še noben velikan?«

»Ne! Pri nas se rode samo mali otroci.«

Gospodarstvo

Aleks Dimitrijevič, hlev. nadzornik, Selo:

Poletni sovražniki živali in borba z njimi.

Skrbni gospodar mora v vročih poletnih dneh posebno paziti, da zaščiti svojo živino proti muham, obadom in drugim nadležnim mrčesom. Nadležna golazen nadleguje in muči živino, ter jej ne da pokoja in ji dan na dan izsesava kri. V vročem poletnem dnevu izgubi konj na ta način do pol litra krvi in trpi poleg še muko.

Najnevarnejši mrčes te vrste je obad, in izmed teh tako imenovani konjski obad, ki leže svoja jajčka na noge in pod grivo konja. Te zajedalke povzročajo na koži konja srbečine in bolečine. Konji si pomagajo z mahanjem repa, tolčejo s kopiti, ter drgnejo z gobcem ali z zobmi sebe in drug drugega. Pri tem se kaj lahko pripeti, da požre konj jajčce obada. V požiralniku, želodcu in čevah zlezajo iz jajčec ličinke in se vsesajo v želodčne in črevesne stene ter izsesavajo iz njih sok. Na stenah želodca konja jih je včasih toliko, da visi na njih kot čebele v roju in pokrivajo vse želodčne stene. Vso jesen in zimo rastejo in izsrkavajo soke iz konja. Pomladi se odrasle ličinke pojavijo v zadnjem delu črevesa, se tam nekoliko časa mude ter odpadejo in pridejo v zemljo, kjer se zabubijo. Iz njih zleti po kratkem času zopet obad, ki ponovno leže jajčka po živini.

Pri govedu polaga obad svoja jajčka na hrbet. Ta jajčka se razvijajo v ličinke, ki prodrejo globoko v kožo goveda. Hrbet goveda je kakor posejan z oteklina, iz katerih prihajajo ličinke in gnoj.

Gornji pojavi so pri konjih in govedu tako pogosti po deželi, da jim povprečni kmetovalec skoraj ne posveča pozornosti. V resnici pa so živalim zelo škodljivi. Konj vsled prisesanosti ličink težko požira hrano in čisto oboli na želodcu in črevih, včasih celo pogine. Kobile strijejo slabotne ali celo mrtve žrebičke. Krave trpijo bolečine in se jim zmanjša množina

mleka. Koža goveda se pri tem preluknja in izgubi vsako ceno.

Pri ovcah odklada obad svoja jajčka v nos, kar jim povzroča silni napor, srbečino in včasih celo vrtoglavost, ki se čisto konča s smrtjo.

Da reši skrbni gospodar svojo živino pred navodenimi boleznimi, mora takoj, ko zapazi, da se pojavljajo spomladi obadi, namazati konjem in govedu hrbet, noge, in prsa, ovcam tudi nos s sredstvom »Beli«, ki varuje živino pred muhami, obadi in drugim nadležnim mrčesom.

Sredstvo »Beli« uporabljam že tri leta pri žrebičih državne žrebčarne in moram reči, da je »Beli« zelo dober in popolnoma neškodljiv za kožo, da celo pomori ličinke, ki so bile pred uporabo »Belija« od obadov položene v kožo.

* * *

Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru je še nekaj mest nezasedenih. Novo šolsko leto prične dne 15. septembra t. l. Šola je dvoletna. Z njo je v zvezi internat za gojence. Zavod ima predvsem namen, da izobrazuje kmetijske sinove, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma na kmetem gospodarstvu. Taki imajo pri sprejemu prednost. Kolikove, lastnoročno na celo polo pisane prošnje (kolek sedaj 25 Din) za sprejem je poslati ravnateljstvu banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 8. avgusta t. l. Prošnji se morajo priložiti: 1. krstni list; 2. domovnica; 3. odpustnica, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4. spričevalo o navedenosti pri onih prošilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; 5. izjava staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačati stroške šolanja; 6. obvezna izjava staršev ali varuha, ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugi štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa povrnejo zavodu sprejete zneske podpore iz javnih sredstev; prav tako, ako učenec samovoljno predčasno ostavi zavod; štipendist, ki nepovoljno napreduje, izgubi štipendijo. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter najmanj z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni, zdravi kmetijski sinovi, ki ostanejo po končani šoli doma. Sprej-

me se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih učencev). O sprejemu v šolo odloča tudi uspeh sprejemnega izpita iz slovenščine (ali srbohrvaščine) in računstva, katerega so oproščeni samo absolventi vsaj dveh razredov meščanske ali kake nižje srednje šole. Ob vstopu v zavod se mladeniči preiščejo po zdravniku zavoda; ako njih zdravstveno stanje ni povoljno, se odklonijo. Oskrbnina stane do preklica mesečno 150.— Din. Plačuje se vnaprej v dveh enakih polletnih obrokih. Izključenim ali samovoljno izstopivšim učencem se vnaprej plačana oskrbnina ne vrne. Pridnim sinovom ubožnih posestnikov se po možnosti dovolijo popolnoma ali do polovice prosti mesta v internatu. V tem slučaju je treba podpreti prošnje z uradno (od občinskega in davčnega urada) potrjenim ubožnim spričevalom ali izkazom premoženja z navedbo družinskih in gospodarskih razmer, predpisanih davkov itd. Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Prošnje za sprejem se rešuje pismeno.

Lovska razstava. V Jugoslaviji, ki je skoraj nad polovico pokrita z gozdovi, je še mnogo divjadi, ki je v drugih državah že izginila. Bogastvo na divjadi je povod, da je lovstvo visoko razvito. V pokrajinah, ki so pripadale pred svetovno vojno Stari Srbiji, je bil lov sicer prost, divjad pa se je obdržala zaradi redkih naselbin in raztrganega terena. Da se seznanijo domačini kakor tudi tujci z gospodarskim pomenom lovstva ter da prikaže razne redkosti divjadi ter vzpodbuja k novi gojitvi, so sklenili lovci iz Slovenije prirediti do sedaj največjo lovsko razstavo, h kateri bodo pritegnili tudi lovske prijatelje iz vse države. Zanimiva bo ta razstava zaradi tega, ker bo poleg lovškega gospodarstva prikazana tudi zgodovina lovstva, gojenje, krmljenje, kakor tudi lovske trofeje in vsa industrija, ki je v ikaki zvezi z lovstvom. Na tej razstavi bo prikazano kratkomalo vse, ki bo vzbujalo pozornost ne samo lovcev nego tudi ostalih obiskovalcev. Važen del naše razstave bodo tvorili lovski predmeti in trofeje, ki so bile razstavljene na mednarodni lovski razstavi v Leipzigu. Kdor hoče videti bogato fauno Srednje Evrope in Balkana, naj ne zamudi posetiti naše razstave.

NAJ TAKOJ JAVIJO

svoj točni naslov osebe, ki se hočejo od nas naučiti lepega, snažnega in lahkega bivšega obrta, da si tako najdejo stalno in vrlo plodno domačo delo in postranski zaslužek. Javijo na jse samo oni, ki razpolagajo z vsoto najmanj 3650 Din, da si zamerejo tako nabaviti za to potreben stroj. Pouk je brezplačen, zaslužek 10 do 12 Din na uro. Materijal za delo dajemo mi. Poleg privatnih naročnikov lahko vsakdo dela tudi za našo tvrdko, ker tudi mi vsak čas za gotov denar prevzamemo vsako količino izgotovljene robe, zakar jamčimo tudi pismeno. Za odgovor je treba priložiti znamko.

Grauert, tvornica strojev d. d., Generalno zastopstvo in skladišče, Osijek L. Krežmina

Upozorite

tudi Vaše znanke, da jih hočem za vedno povsem zastopati osvoboditi neugodnega znojenja nog, pa naj se to znojenje pojavilo še v tako toplih poletnih dneh. Ni to nikako zdravilo, nego povsem jednostaven naravni postopek. — Prosim znamke za odgovor.

J. Lustig, Osijek, Krežmina ulica.

Semensko ajdo

sivo in črno

dobavlja najceneje

EKONOM-Ljubljana

Kolodvorska ulica 7.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah samo na deželo:

Premog, domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.

Kovaški premog vseh vrst.

Koks, livarniški, plavžarski in plinski.

Brikete

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. LJUBLJANA, Miklošičeva cesta štov. 15/L.

Fabiani & Jurjovec
Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

Velika zaloga
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih rut in šerp. Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najboljše, najuspešnejše in učinkovitejše gnojilo! Kdor gnoji s apnenim dušikom, gnoji istočasno s dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in značilnostih, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja istotako mešane umetne gnojile »NITROFOSKAL - RUŠE«, katere sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor s Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno s dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna zaloga pri

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Kmetje, kmetice!

Kupujte svoje potrebščine pri trgovcih, ki v našem listu nudijo svoje blago.

**Laneno
olie
Firnež
Emajlne in
ostale lake
Olinatne
barve**

in vse v
stroko
spadajo-
če blago
kupite
dobro,
solidno
in po
zmernih
cenah
pri

MEDIĆ - ZANKL
D. Z O. Z.
Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA-MEDVODE
Podružn.: Maribor-Noví-Sad Lastnik: Franjo Medić

ŠIVALNI STROJI
„Gritzner“ „Adler“
„Kayser“ in kolesa,

najboljši material,
precizna konstrukcija,
krasna oprema ter naj-
nižja cena, kakor tudi
pisalni stroji, Urania,
so samo pri

Večletna garancija!
Penk v voženju brezplačno!

Jos. Petelinc, Ljubljana
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

„STANDARD“ čevlji!

Din 40~

Din 60~

Din 80~

Din 100~

Din 120~

Prodaja ostankov letnih
vzorcev otročjih, dekli-
ških, damskih itd. po
znižani ceni;

od 29. julija
dalje, dokler
traja zaloga

Detajlna prodaja DUNAJSKA C. 23 (dvor.)
CARL POLLAK d. d.

**ČILSKI
SOLITER**

Dobavlja ga po konkurenčni ceni
E K O N O M
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 7
Gospodarji, naročite si
ga takoj!

Ne pozabite poravnati naročnino!

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!

Kadar naročate kakršnekoli vrste
tiskovine za občinske urade, zadr-
ge ali društva, se obrnite zanesljivo
glede cen in solidne postrežbe na

TISKARNO „MERKUR“
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23.

V prodaji leži Vaša bodočnost!

Ako se čutite sposob-
nega, doseči visok pro-
met naših prvovrstnih
predmetov, Vam po-
nudimo tem potom na-
še zastopstvo ter Vam
jamčimo za boljši za-
služek kot v katerem-
koli drugem poklicu.
Pišite nam in priloži-
te znamko za odgovor.

Tehna družba, Ljubljana,
Mestni trg št. 25/I.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“
Ljubljana, Dunajska c. 46
Telefon 2820

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu
KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošt. hranilnice št. 14.257

registr. zadruga z neomejeno zavazo

Brzjavlj.: „Kmetijski dom“

Telefon 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po
6%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
7%, brez odbitka davka na rente

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poroštvu, na
vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredit v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12¹/₂, in od 3—4¹/₂, Te ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂ ure.
Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3